

ผลการสอนเรื่องการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดโดยการให้สถานการณจำลอง
ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของมารดาหลังคลอด

นางสาว สุภา อัยยีน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-251-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014398

119417910

EFFECTS OF TEACHING ON CARING OF NEWBORN BY USING
SIMULATION TECHNIQUE ON PROBLEM SOLVING ABILITY
OF POSTNATAL MOTHERS

Miss Subha Yoo-yurn

A Thesis Submitted in Patial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1988

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการสอนเรื่องการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดโดยการไร้
สถานการณ์จำลองต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของมารดา
หลังคลอด

โดย

นางสาว สุภา อัยยีน

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ดาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด รัชชาติ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต)

สภา อยู่ยื่น : ผลการสอนเรื่องการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดโดยการใช้สถานการณ์จำลอง
ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของมารดาหลังคลอด (EFFECTS OF TEACHING ON
CARING OF NEWBORN BY USING SIMULATION TECHNIQUE ON PROBLEM
SOLVING ABILITY OF POSTNATAL MOTHERS)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุกรณ์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิด
ของมารดาที่ได้รับการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง และเปรียบเทียบความสามารถในการ
แก้ปัญหาระหว่างมารดาที่ได้รับการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนตามปกติ รวมทั้ง
เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของมารดาที่มีอายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดของมารดาภายหลังการสอน
โดยการใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่าก่อนการสอน ทั้งคะแนนรวม คะแนนในสถานการณ์ทารกที่มี
อาการอุจจาระร่วง อาการหวัด และในทุกชั้นตอนของความสามารถในการแก้ปัญหาย่างมีนัยสำคัญ
2. ความสามารถในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดของมารดาที่ได้รับการสอน
โดยการใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่าการสอนตามปกติ ทั้งคะแนนรวม คะแนนในสถานการณ์ทารกที่
มีอาการอุจจาระร่วง อาการหวัด และในทุกชั้นตอนของความสามารถในการแก้ปัญหาย่างมีนัยสำคัญ
3. ความสามารถในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดโดยการใช้สถานการณ์จำลอง
ของมารดาที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
4. มารดาที่มีการศึกษาสูงมีความสามารถในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิด
สูงกว่ามารดาที่มีการศึกษาต่ำ อย่างมีนัยสำคัญในการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง

ภาควิชา พยาบาลศึกษา
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต *orh p*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Dr. Pung*

SUBHA YOO-YURN : EFFECTS OF TEACHING ON CARING OF NEWBORN BY USING SIMULATION TECHNIQUE ON PROBLEM SOLVING ABILITY OF POSTNATAL MOTHERS. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROF. PUANGRAT BOONYANURAK, Ed.D.

The Purposes of this research were to study the problem solving ability of postnatal mothers by using simulation technique, to compare the problem solving ability between the mothers who were taught by simulation technique and conventional method and to study the problem solving ability of mothers who were in different groups of age and educational levels.

The major findings:

1. The problem solving ability of mothers after being taught on caring of newborn by using simulation technique were significant higher than before on the total score, the score in diarrhea and common cold situations and also in every phases of problem solving process.
2. The problem solving ability of mothers who had been taught on caring of newborn by using simulation technique showed significant higher than those taught by conventional method on the total score, the score in diarrhea and common cold situations and also in every phases of problem solving process.
3. There was no significant difference on the problem solving ability on caring of newborn of mothers who were in different age group and had been taught by using simulation technique.
4. Mothers with higher educational level showed significant higher score on problem solving ability on caring of new born than those in lower educational level and had been taught by using simulation technique.

ภาควิชา พยาบาลศึกษา
สาขาวิชา มหิดลพยาบาล
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต *ah se*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Phet gat*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ โดยได้รับความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต อาจารย์ที่ปรึกษาคำสนธิ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่าน ที่กรุณาช่วยตรวจสอบความตรง ความเนื้อหาของเครื่องมือในการวิจัย และให้คำแนะนำเป็นอย่างดี และผู้ทรงคุณวุฒิ คำนโสตทัศนูปกรณ์ 6 ท่าน ที่กรุณาช่วยตรวจสอบคุณภาพของสไลด์ประกอบคำบรรยาย รวมทั้ง ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และ หัวหน้าแผนกหลังคลอด โรงพยาบาลสุรินทร์ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการถ่ายเทวีดีโอ และการรวบรวมข้อมูล จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลสุรินทร์ ผู้ร่วมงาน และ เพื่อน ๆ ที่เป็นแรงใจให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

สุภา อุษัยสิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
2 เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและตัวอย่างประชากร	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ 74
	สรุปผลการวิจัย 77
	อภิปรายผลการวิจัย 80
	ข้อเสนอแนะ 86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ 95
ภาคผนวก ข	แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา 97
ภาคผนวก ค	แผนการสอนและบทรายการสไลด์ประกอบ คำบรรยายสถานการณ์จำลอง 109
ภาคผนวก ง	แบบสำรวจปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิด 130
ภาคผนวก จ	การวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมความสามารถ ในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดที่มี ปัญหาค่านิยมสุขภาพของมารดาที่ได้รับการสอน โดยการให้สถานการณ์จำลอง จำแนกตาม ระดับการศึกษา 153
ภาคผนวก ฉ	เอกสารการเลี้ยงดูทารกแรกเกิด 162
ประวัติผู้เขียน	174

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของมารดาจำแนกตามอายุและ ระดับการศึกษา	55
2 ระดับความสามารถในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารก แรกเกิดที่มีปัญหาด้านสุขภาพภายหลังการคลอดโดยการให้ สถานการณ์จำลอง	56
3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของมารดา ในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิด ระหว่าง ก่อน และหลังการคลอดโดยการให้สถานการณ์จำลอง	58
4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของมารดา ในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิด จำแนกตามขั้นตอน ความสามารถในการแก้ปัญหา ระหว่าง ก่อน และหลัง การคลอดโดยการให้สถานการณ์จำลอง	59
5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของมารดา ในการแก้ปัญหาทารกที่มีอาการอุจจาระร่วงและอาการ หวัด ก่อนและหลังการคลอดโดยการให้สถานการณ์จำลอง จำแนกตามระดับอายุของมารดา	60
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของมารดา ในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิด ก่อนและหลัง การคลอดโดยการให้สถานการณ์จำลอง ตามขั้นตอนของความ สามารถในการแก้ปัญหาจำแนกตามระดับอายุ	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของมารดา ในการแก้ปัญหาทารกที่มีอาการอุจจาระร่วงและทารกที่มีอาการ หวัด ก่อนและหลังการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา	63
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของมารดาใน การแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิด ก่อนและหลังการสอนโดย การใช้สถานการณ์จำลอง ตามขั้นตอนความสามารถในการ แก้ปัญหาจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา	64
9	วิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของความสามารถของมารดาใน การแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดที่ได้รับการสอนโดย การใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนตามปกติ	66
10	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความสามารถในการแก้ปัญหามารดาที่ได้รับการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลอง และการสอนตามปกติ ภายหลัง ปรับค้ำคะแนนพื้นฐานซึ่งวัดก่อนการทดลอง	67
11	วิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของความสามารถของมารดาในการ แก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดในกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการใช้ สถานการณ์จำลองกับการสอนตามปกติ จำแนกตามขั้นตอน ของความสามารถในการแก้ปัญหา	68
12	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถ ในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดภายหลังที่ปรับค้ำ คะแนนพื้นฐานก่อนการทดลอง ตามขั้นตอนความสามารถในการ แก้ปัญหามารดาที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์ จำลองกับการสอนตามปกติ	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของความสามารถในการแก้ปัญหา การเลี้ยงดูทารกแรกเกิดของมารดาที่ได้รับการสอนโดยการใ้ สถานการณ์จำลอง จำแนกตามระดับอายุ	70
14 วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของความสามารถในการแก้ปัญหา การเลี้ยงดูทารกแรกเกิดของมารดาที่ได้รับการสอนโดยการใ้ สถานการณ์จำลอง จำแนกตามระดับการศึกษา	71
15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถ ในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิด ภายหลังจากที่ปรับค้ คะแนนพื้นฐานก่อนการทดลองของมารดาที่ได้รับการสอนโดย การใช้สถานการณ์จำลอง จำแนกตามระดับการศึกษา	71
16 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถ ในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดของมารดาโดย การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามระดับการศึกษา ...	72